

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ“

09.03.2024 г.

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Време за решаване – 90 минути.

Име .....

Училище .....

Прочети внимателно информацията за Валери Петров и отговори на въпросите след нея.

Валери Петров е български поет и писател. Роден е на 22 април през 1920г. в гр. Варна. Завършва медицина и известно време работи като лекар. На 15 години издава първата си самостоятелна книжка „Птици към север“. През 1977г. издава „Бяла приказка“. През 2013г. получава награда за принос към българската култура и разбирателството между нациите. Вписан е в списъка на Международния съвет за детска книга заради „Пет приказки“. Негови произведения са преведени на повече от двадесет езика. Според него „Поезията е царство на красотата, а красотата и добротата вървят ръка за ръка. *Мислите и чувствата на поета намират пукнатинка в душата на читателя, за да пуснат семенцата на доброто в нея*“.

1. Кой е Валери Петров?

---

2. През коя година е издадена първата му самостоятелна книга?

---

3. Какво казва творецът за поезията?

---

4. Какво образование получава Валери Петров?

---

5. Определи вида на маркираното в текста изречение по състав. Извади главните му части.

---

6. От същото изречение извади същ. имена от ж. р. и ср. р.

ж. р.

ср. р.

Прочети откъса от „Бяла приказка“ и отговори на въпросите към него.

Високо в бялата планина имало малка метеорологическа станция и в нея живеел един стар метеоролог*. Той бил съвсем сам и когато му оставало свободно време, си съчинявал разни приказки и стихотворения. Ето и сега, като гледал през прозорчето тихия сняг, който валял навън, той си бил намислил нещо и вече го пишел на машинката си върху опакото на един лист за метеорологическо съобщение. И това, което си бил намислил, започвало така:

*Над капчука в игли,
сред парцали мъгли,
по заспали ели
сняг вали, сняг вали.*

*Тук през целия ден
няма никой освен
един малък елен,
просещ хлебец от мен...*

Но като стигнал до това място, едно малко еленче почукало с рогца по стъклото:

— Това за ме-е-е-не ли е?

Метеорологът вдигнал очи от машинката.

— За те-е-е-бе! — казал той и продължил да пише.

— Ама аз не ти прося хлебец! — казало еленчето малко обидено.

— Зная! — казал метеорологът. — Само че не ми пречи, защото не мога да си я донамисля.

— Какво да донамислиш? — попитало еленчето.

— Е как какво? Приказката!

Като чуло „приказка“, еленчето подскокнало от радост:

— Ама и аз искам да играя в нея!

— Че ти вече играеш.

— Ама и ти тогава!

Метеорологът се усмихнал.

— Не, аз съм голям — казал той. И прибавил: — И тъжен.

— Нищо! — настояло еленчето. — Ще играеш голям и тъжен! А пък ние ще те развеселим!

— Малко се съмнявам — казал метеорологът. Но все пак прибавил: — Добре. Бързай надолу, че приказката почва!

— Как почва? — попитало еленчето.

— Ами така. Не виждаш ли? Не чуваш ли?

Еленчето се огледало: снегът бил спрял! Ослушало се: отдолу, иззад елхите, долитали детски гласове!

— Децата от училището са дошли на ски. — казал метеорологът. — Бягай на полянката! Много интересно ще бъде!

Той излязъл навън, за да очисти своите уреди от снега, който ги бил затрупал. Отворил сандъчето на единия, отворил на другия...

— А термометъра няма ли да погледнеш? — запитало го еленчето. То още не било тръгнало.

— Няма — казал метеорологът.

— Защо?

— Не е твоя работа. Какво разбираш ти от метеорология!

— Знам аз! — казало еленчето и заприпкало надолу. (А какво знаело, после ще разберем.)

И приказката започнала.

Автор: Валери Петров

*метеоролог – човек, който изготвя прогнозата за времето

7. От кое произведение и на кой автор е откъсът?

---

8. Къде живее метеорологът ?

- а) високо в бялата планина;
- б) високо в бялата гора;
- в) високо до бялата скала.

9. Извадете предлозите от стихотворението.

---

10. Извадете епитетите от стихотворението.

---

11. От предложените изречения извади глаголите и напиши техните антоними.

Той излязъл навън, за да очисти своите уреди от снега, който ги бил затрупал.

---

12. Кое лично местоимение от ед. ч. е пропуснато в текста.

Прочети внимателно маркирания откъс в текста и изпълни следващите задачи.

13. Извади думите с представки. Определи тяхната представка и корен.

дума	представка	корен

14. Извади по две прилагателни имена от м. р., ж. р. и ср. р.

м. р.

ж. р.

ср. р

15. Колко на брой са сложните изречения.

Прочети следващите въпроси и им отговори.

16. На кой ред всички думи са написани вярно?

- А) овца, небосфод, подтилкам;
- Б) конфитюр, калдъръм, двоомя се;
- В) безспорен, анцуг, абсолютно.

17. На кой ред съществителните имена са членувани правилно?

- А) Мостта над малката рекичка се срути.
- Б) Свещта бавно догаряше.
- В) Разбойникът се готвеше да нападне пътника.

18. В кое изречение думата *гора* е подлог?

- А) Шуми и пее старата гора.
- Б) Стадото бавно тръгна към гората.
- В) Йоан отиде в гората за гъби.

19. Какво по цел на изказване е изречението: „ Затвори вратата.“ ?

- А) съобщително
- Б) подбудително
- В) възклицателно

20. На кой ред всички сложни думи са написани правилно?

- А) синьо – зелен, тъмнокос, помощник – директор
- Б) жълтокафяв, бледо – зелен, ветропоказател
- В) Асеновград, тъмносин, корабо – крушенец

21. Каква част на речта е думата *печиво*?

- А) прилагателно име
- Б) глагол
- В) съществително име

22. На кой ред думите съдържат само тесни гласни?

- А) петел, агне, телескоп
- Б) тетрадка, бухал, обувки
- В) ъгъл, кръстник, куб

23. На кой ред изречението е написано вярно?

- А) Човекът сложи компютърът на шкафа.
- Б) Човекът сложи компютъра на шкафа.
- В) Човека сложи компютъра на шкафа.

24. Открий и поправи правописните грешки. Препиши вярно сгрешените думи.

Като се наговорили, всички вдигнали глъви.

— Ще видите, че ще издаржи! — казъло котето.

— Вие, да видим, дали ще издържите! — казал метеурулогът.

— Ще издържиме! Ще издържим! — развикали се всички.

И се пръснали в разни посоки, като оставили големия си и тъжен приятел дагледа слет тях.

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ“

09.03.2024 г.

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

ВЪПРОС	ОТГОВОР	ТОЧКИ	ОБЩО
1.	Валери Петров е български поет и писател.	1т.	1т.
2.	През 1935г..	1т.	1т.
3.	Поезията е царство на красотата, а красотата и добротата вървят ръка за ръка.	1т.	1т.
4.	Завършва медицина.	1т.	1т.
5.	Изречението е сложно по състав.	1т.	5т.
	подлози - мислите, чувствата	2т.	
	сказуеми – намират, да пуснат	2т.	
6.	ж.р. – мислите, пукнатинка, душата ср.р. – чувствата, семенцето, доброто	за всяко съществително име по 1т.	6т.
7.	Откъсът е от „Бяла приказка“ на <u>Валери Петров</u>	по 1т. за подчертаните думи	2т.
8.	А)	1т.	1т.
9.	над, след, по, през, от	по 1т. за всеки предлог	5т.
10.	заспали, малък	1т. за всеки епитет	2т.
11.	излязъл – влязъл; да очисти – да оцапа; затрупал – оттрупал	за всяка двойка по 1 т.	3т.
12.	Тя	1т.	1т.
13.	оставало- о-став; намислил – на-сисл; започнало – за-поч.	за всяка представка по 1т. и за всеки корен по 1т.	6т.
14.	м.р.– стар, тихия ж.р. – бялата, метеорологическа ср.р. – свободно, метеоролигическо	по 1т. за всяко вярно прилагателно	6т.
15.	Сложните изречения са 4.	1т.	1т.
16.	В)	1т.	1т.

17.	В)	1т.	1т.
18	А)	1т.	1т.
19.	Б)	1т.	1т.
20.	А)	1т.	1т.
21.	В)	1т.	1т.
22.	В)	1т.	1т.
23.	Б)	1т.	1т.
24.	нагОворили, гЛАви, издЪржи, казАло, метеОрОлогът, издържиМ, Оставил, да гледа, след	по 1т. за всяка вярна поправка	10т.

Максимален брой точки - 60